

HIP EIENDOM AS
Postboks 1007
3905 PORSGRUNN

Saksbehandler, innvalgstelefon
Pernille Bechmann, 33372310

Tillatelse til mudring og peling ved Kai1 på Herøya i Porsgrunn kommune

Vår konklusjon

Vedtak om tillatelse

Statsforvalteren i Vestfold og Telemark gir HIP Eiendom AS tillatelse, etter forurensningsregelverket, til å mudre inntil 100 m² sjøbunn med et masseuttak på 75 m³ og å pele 19 peler innenfor et areal på 650 m² ved Kai1 på Herøya, gbnr. 56/12 i Porsgrunn kommune.

Vedtaket er hjemlet i forurensningsloven §§ 11 og 16.

Tillatelsen er gitt på vilkår angitt i eget vedlegg, og er gyldig i to år fra dags dato.

Frister

- Varsle oppstart minimum en uke før arbeidene starter.
- Rapportere om utført arbeid innen seks uker etter at tiltaket omfattet av tillatelsen er fullført.

Vedtak om gebyr

Dere skal betale et gebyr på kr 45 600 (sats 6) for vår behandling av søknaden om tillatelse. Vedtaket om gebyr er gjort etter forurensningsforskriften § 39-4.

Sakens bakgrunn

Søknaden

HIP Eiendom AS søkte 25.11.2024 (søknad sist oppdatert 19.12.2024) om tillatelse etter forurensningsregelverket til å mudre 100 m² sjøbunn med et masseuttak på 75 m³ og å pele 19 peler innenfor et areal på 650 m² ved Kai1 på Herøya, gbnr. 56/12 i Porsgrunn kommune.

Formålet med tiltaket er å utbedre kaia, så den kan ta imot større skip. For å oppnå tilstrekkelig seglingsdyp må det mudres litt. Dybden på mudringsstedet ønskes økt fra 12,3 meter til 12,8 meter. Arbeidet ønskes utført med lukket grabb fra land. Pelene skal i hovedsak rammes ned i bunnen, men det vil også være behov for å bore for å feste pelene i fjellet. Mudret masse og boremasse vil bli levert til lovlig avfallsanlegg. Mudringsarbeidet er anslått å ta ca. 2 dager og pelingen er anslått å ta 2-3 måneder.

Sjøbunnen i tiltaksområdet har blitt analysert for miljøgifter ved flere stasjoner, og resultatene viser konsentrasjoner av flere metaller og organiske miljøgifter tilsvarende inntil tilstandsklasse V («Svært dårlig»), jf. klassifiseringsystem for sediment (M-608 | 2016 *Grenseverdier for klassifisering av vann, sediment og biota*).

I søknaden er det vurdert at etablering av siltgardin vil føre til oppvirvling av forurenset sediment og at effekten vil være begrenset fordi siltgardinen må åpnes ved skipsanløp. I tillegg vil det bli generert avfall. For boblegardin er det i søknaden vurdert at det er en fordel at skip kan passere, men at driften har et stor forbruk av diesel og at det er fare for at boblegardinen i seg selv virvler opp og sprer partikler. På den bakgrunn har de vurdert at hverken siltgardin eller boblegardin er hensiktsmessig i dette tiltaket.

I søknaden er det beskrevet at det er behov for å gjennomføre målinger av turbiditet i lang tid før tiltakets oppstart for å registrere normale variasjoner. Basert på tiltakets omfang og varighet, har de derfor vurdert at det ikke er hensiktsmessig å måle turbiditet under tiltaket.

I Miljødirektoratets Naturbase (kart.naturbase.no) fremkommer det at det ikke er registrert naturtyper i eller ved tiltaksområdet.

Uttalelser fra andre instanser

Porsgrunn kommune ga rammetillatelse til utvidelse av kaianlegget i vedtak datert 11.03.2025.

Forhåndsvarsling og offentlig høring

Søknaden ble forhåndsvarslet til sakens parter og andre berørte, samt til offentlig høring ved annonse i Telemarksavisa og Varden og lagt ut på våre nettsider, jf. §§ 36-6 til 36-8 i forurensningsforskriften. Høringsfristen var 03.02.2025.

Vi mottok en uttalelse fra Norsk Maritimt Museum, som ikke har merknader i saken utover det som følger av meldeplikt ved eventuelle funn av kulturminner under anleggsarbeidet, jf. kulturminneloven §§ 8 og 14.

Lovgrunnlag

Statsforvalteren er delegert myndighet for mudring i sjø og vassdrag, når tiltaket skjer fra land (Miljødirektoratet rundskriv T-3/12, 2012).

Forurensningsmyndigheten kan gi tillatelse med vilkår til virksomhet som kan medføre forurensning, med hjemmel i forurensningsloven § 11, jf. § 16. Når vi avgjør om vi skal gi tillatelse og fastsetter vilkår, skal vi legge vekt på de forurensningsmessige ulempene ved tiltaket opp mot de fordelene og ulempene tiltaket ellers vil medføre. Vi skal legge kravene i vannforskriften §§ 4 - 6 og naturmangfoldloven kapittel 2 til grunn som retningslinjer ved skjønnsutøvelse etter forurensningsloven.

Brudd på tillatelsen er straffbart etter forurensningsloven §§ 78 og 79. For brudd på vilkår i tillatelsen, kan vi gi overtredelsesgebyr, jf. forurensningsforskriften § 41A-1.

Tillatelsen kan senere endres i medhold av forurensningsloven § 18. Endringer skal være basert på skriftlig saksbehandling og endringssøknad må foreligge i god tid før endring ønskes gjennomført.

At forurensningen er tillatt utelukker ikke erstatningsansvar for skade, ulempe eller tap forårsaket av forurensningen, jf. forurensningsloven § 56.

Vår begrunnelse

Mudring forringer naturkvaliteten på stedet og vi har en generelt restriktiv holdning til å gi tillatelse til mudring. Vi legger vekt på at eventuelle mudringstiltak skal være forsvarlig med hensyn på forurensningssituasjonen, biologisk mangfold og miljøet ellers.

Forurensning

Mudring som berører forurenset sediment, gir fare for spredning av forurensete partikler. Fordi tiltaket har begrenset omfang og varighet, er vi enig i vurderingen av at det ikke er hensiktsmessig å stille krav om partikkelsperre i denne saken. Vi mener imidlertid at det er behov for å ha kontroll med om det oppstår spredning av partikler, ettersom sedimentene i tiltaksområdet har høye konsentrasjoner av flere prioriterte miljøgifter. På bakgrunn av dette setter vi krav om å overvåke turbiditet under mudringsarbeidet med tilhørende grenseverdi, jf. forurensningsloven § 16.

Fordi sedimentet er svært forurenset av flere prioriterte miljøgifter og at det ikke skal benyttes siltgardin, setter vi krav om at alle masser dere tar ut i forbindelse med mudringen, inkludert ev. vann fra avvanning skal leveres til lovlig avfallsmottak.

For å begrense spredning av partikler fra peling mest mulig setter vi krav om at boring av peler skal foregå i lukket system uten utslipp av borkaks til sjø.

Dere må utføre tiltaket på mest mulig skånsom måte, og dere skal ta særlig hensyn til forhold som kan virke spredningsreducerende, herunder vurdering av strøm, værforhold og tidevann.

Naturmangfoldloven

Tiltaket omfatter mudring og peling i et område hvor det ikke er registrerte naturtyper (kart.naturbase.no). Tiltaket vil heller ikke berøre registrerte verneområder, gyteområder eller friluftsområder.

Den truede arten svartrødstjert er registrert innenfor et større område, som også dekker tiltaksområdet (artskart.no). Vi forventer ikke at denne oppholder seg i sjøområdene der tiltaket skal foregå og derfor ikke at tiltaket påvirker arten. Syd for tiltaksområdet er det registrert observasjoner av flere truede sjøfuglarter, siden området er støybelastet gjennom industri og aktivitet ved kaia allerede, forventer vi ikke at tiltaket vil påvirke fuglelivet i nevneverdig grad.

Nærmeste registrerte bløtbunnsområde og ålegrassamfunn ligger over 1 km unna tiltaksområdet. På grunn av avstanden og tiltakets begrensede omfang, forventer vi ikke at disse blir påvirket av tiltaket.

Etter vår vurdering oppfylder kunnskapsgrunnlaget de krav som stilles i naturmangfoldloven § 8 for å kunne ta beslutning i saken.

Mudring og peling vil føre til direkte inngrep i sjøbunnen, men i et område som ikke innehar viktige naturtyper eller arter som trenger særskilt beskyttelse. Vi anser at tiltaket utgjør et lite naturinngrep med lite negativt påvirkningsbidrag. Tiltaket vil sannsynligvis ikke øke den samlede belastningen på økosystemet i området i vesentlig grad, jf. naturmangfoldloven. § 10.

Etter vår vurdering foreligger det tilstrekkelig kunnskap om naturmangfoldet og virkninger på naturmangfoldet. Vi anvender derfor ikke føre- varprinsippet, jf. naturmangfoldloven § 9.

Vannforskriften

Tiltaksområdet ligger i vannforekomsten Frierfjorden (vannforekomstID 0110010701-C), som er registrert som en sterkt ferskvannspåvirket fjord, med lang oppholdstid for bunnvann (vannnett.no).

Økologisk tilstand er registrert som moderat på grunn av nitrogen, fosfor og vannregionspesifikke stoffer og kjemisk tilstand er registrert som dårlig. Miljømål for vannforekomsten er god økologisk og kjemisk tilstand innen 2033.

Diffus forurenset sjøbunn grunnet kjemisk forurensning og oppvirvling av sjøbunn på grunn av oppankring og fysisk endring grunnet havneaktivitet og marine konstruksjoner er registrert å ha stor påvirkning på vannforekomsten.

Tiltaket utgjør et mindre naturinngrep i et område uten registrerte verdier, som allerede er forringet av fysiske inngrep/marine konstruksjoner. Vi ser det ikke som sannsynlig at tiltaket vil forringe vannforekomsten eller påvirke arbeidet for å nå områdets miljømål, jf. vannforskriften § 4.

Fordeler ved tiltaket

Tiltaket er nødvendig for å utbedre kaia og for at Yara skal kunne ta inn større skip, som bl.a. er nødvendig for å få tilrettelagt for avkarbonisering av ammoniakkproduksjon. Dette har samfunnsnytte gjennom å redusere utslippet av klimagasser.

Andre forhold

Vi forutsetter at tiltaket har de nødvendige tillatelser/vurderinger etter annet relevant lovverk ved oppstart. Det er deres ansvar å sikre at det aktuelle området har tilfredsstillende stabilitet slik at tiltaket ikke medfører utgliding av grunn eller sjøbunn.

Støy er ikke regulert i reguleringsbestemmelsene for området. Peling kan være støyende og arbeidet er forventet å pågå i noen måneder. Vi setter derfor vilkår for støy, som tilsvarer føringene i *Retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging (T1442/2021)*.

Arbeidet skal foregå ved industrikai. Vi forventer derfor ikke konflikt med friluftsliv og rekreasjon og setter ikke tidsrestriksjoner for arbeidet.

Fremmede arter

Den fremmede arten havnespy (*Didemnum vexillum*, japansk sjøpung) ble første gang observert i Norge i Stavanger i november 2020, og er siden funnet en rekke andre steder langs norskekysten. Høsten 2022 ble den registrert på Koster i Sverige, nær grensen til Norge. Så langt er ikke havnespy registrert i Vestfold og Telemark.

Arten formerer seg raskt, og spres over store områder via skips- og båttrafikk, teiner og annet fiskeutstyr. Den legger seg som store tepper på havbunnen, fortrenger alle andre arter, og kan få store konsekvenser for økologi og naturmangfold.

Vi gjør oppmerksom på aktsomhetsplikten i § 18 i forskrift om fremmede organismer: *den som iverksetter tiltak som kan medføre utilsiktet spredning av fremmede organismer i miljøet skal opptre aktsomt for å hindre at aktiviteten medfører uheldige følger for det biologiske mangfold.*

Dersom dere observerer havnespy under utførelsen av arbeidet, skal dere stanse arbeidet og varsle myndighetene umiddelbart. Se vedlegg med lenke til Miljødirektoratet for tiltakshavers plikter og mer informasjon om havnespy.

FNs bærekraftsmål

Utbedring av kaia, er en del av arbeidet for å avkarbonisere ammoniakkproduksjonen, som er med på å fremme FNs bærekraftsmål nr. 9 om å bygge solid infrastruktur og fremme inkluderende og bærekraftig industrialisering og innovasjon. Når dette tiltaket gjennomføres etter vilkår i tillatelsen, er det ikke til hinder for bærekraftsmål nr. 14 om å bevare og bruke havet og de marine ressursene på en måte som fremmer bærekraftig utvikling.

Oppsummering

Vi har vurdert de forurensningsmessige ulempene ved tiltaket mot de fordelene og ulempene som tiltaket ellers vil medføre, jf. forurensningsloven § 11.

Vi vurderer at tiltaket ikke forringer vannforekomsten i vesentlig grad og vurderer sannsynligheten for negativ påvirkning på naturmangfoldet som liten. Tiltaket tilrettelegger for mulighet til å ta imot større skip, som bl.a. er nødvendig i forbindelse med ombygging av fabrikk for avkarbonisering av ammoniakkproduksjonen. Vi vurderer fordelene ved tiltaket til å være større enn ulempene tiltaket fører til for naturmiljøet, og gir tillatelse til den omsøkte mudringen.

Gebyr

Som vi varslet per brev av 06.01.2025, medfører behandling av søknad om tillatelse et gebyr i henhold til forurensningsforskriften kapittel 39. Vi har ikke mottatt kommentarer til varselet.

Vi har lagt ressursbruk knyttet til saksbehandlingen til grunn, og fastsatt gebyrsats 6, jf. § 39-4.

Miljødirektoratet sender faktura.

Klageadgang

Sakens parter eller andre med rettslig klageinteresse kan klage på vedtaket om tillatelse og gebyrsats **innen tre uker** etter at melding om vedtaket er mottatt. En eventuell klage skal angi hva det klages over og den eller de endringer som ønskes. Klagen bør begrunnes, og andre opplysninger av betydning for saken bør nevnes.

En eventuell klage skal sendes Statsforvalteren i Vestfold og Telemark. Hvis vi ikke gir medhold i klagen, vil vi sende den til Miljødirektoratet for endelig avgjørelse.

Vi gir ikke utsatt iverksetting ved klage på gebyrsats. Dere må derfor betale gebyret, og dersom klagen blir gitt medhold, vil restbeløpet bli tilbakebetalt.

Med hilsen

Siv Hege Wang Grøvo (e.f.)
fagsjef

Pernille Bechmann
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg:

- 1 Vilkår - Tillatelse etter forurensningsloven til mudring og peling ved Kai1 på Hereøya for HIP Eiendom AS
- 2 Havnespy - Plakat Miljødirektoratet

Kopi til:

Porsgrunn kommune	Postboks 128	3901	PORSGRUNN
BIRDLIFE NORGE AVDELING TELEMARK	Gamle Siljanveg 28	3719	SKIEN
NORGES JEGER- OG FISKERFORBUND AVD TELEMARK	Stasjonsvegen 17	3800	BØ I TELEMARK
FORUM FOR NATUR OG FRILUFTSLIV I TELEMARK	Postboks 3089	3707	SKIEN
NATURVERNFORBUNDET I TELEMARK	c/o Helge Granlund Kåsafeltet 4	3692	SAULAND
FISKERIDIREKTORATET	Postboks 185 Sentrum	5804	BERGEN
Naturvernforbundet i Telemark	e-post		
GRENLAND HAVN IKS	Strømtangvegen 39	3950	BREVIK
Norsk Maritimt Museum	Postboks 720 Skøyen	0214	OSLO
Norsk Maritimt Museum /v Nymoen	e-post		
TELEMARK FYLKESKOMMUNE	Postboks 2844	3702	SKIEN
HERØYA MOTORBÅTFORENING	Postboks 23	3903	PORSGRUNN
JES EIENDOM AS	Håvundvegen 248	3746	SKIEN
POLLY INVEST AS	Postboks 2076	3202	SANDEFJORD
SIVA HERØYA AS	Professor Brochs gate 12	7030	TRONDHEIM
YARA NORGE AS	Postboks 343 Skøyen	0213	OSLO
Norconsult AS	e-post		
Statens naturoppsyn	Postboks 5672 Torgard	7485	TRONDHEIM